

Koraal wonen
leren
werken

OOSTERWIJS
kansrijk door passend leren

hub noord-brabant

MYTYSCHOOL
GABRIËL
's-hertogenbosch

de korenaer
aloysius

**ZUI
DER
BOS**

VSO WERKT!

NOORDOOST-BRABANT

REGLEMENT DIPLOMA VSO
UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING
REGIO NOORDOOST-BRABANT

VSO WERKT!

is een samenwerking tussen alle vso-scholen binnen de brede arbeidsmarktregio Noord-Oost Brabant waarin wij gezamenlijk vorm willen geven aan goede arbeidstoeleiding voor alle jongeren.

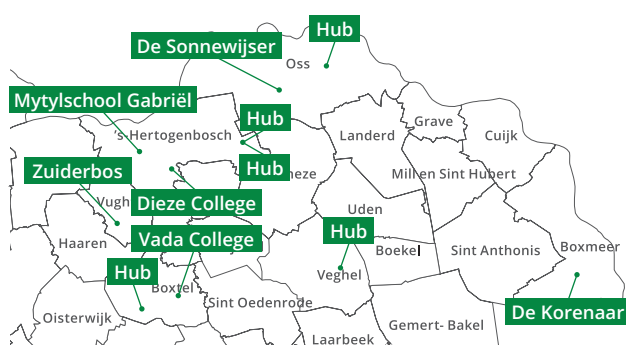
INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	2
Toelichting op het diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding	7
Inleiding	8
Artikel 1. Algemeen	8
Artikel 2. Begrippen	9
Artikel 3. De eisen voor het behalen van een diploma	10
Artikel 4. Het examendossier	11
Artikel 5. De examencommissie van de school	11
Artikel 6. Herkansing	11
Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid	12
Artikel 8. Vaststelling en wijziging	12
Artikel 9. Publicatie	12
Artikel 10. Slotbepaling	12
Handreiking om te werken met het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding'	13
Stappenplan	13
'Diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding': opbouw en eisen	13
Deel 1. Aanwezigheid	14
Deel 2. Portfolio	14
Toewerken naar dagbesteding	14
Leergebied overstijgende doelen	14
Leergebied specifieke doelen	14
Overzichtslijst competenties uitstroomprofiel dagbesteding	14
Deel 3. Examengesprek (indien mogelijk)	15
Vaststellen geslaagd of gezakt	12
Overzichtslijst	16
Handtekeningenoverzicht	17
Namen en adresgegevens afzonderlijke scholen	18

SAMENVATTING

Algemeen

Vanaf het schooljaar 2021/2022¹ hebben leerlingen die onderwijs volgen in het uitstroomprofiel dagbesteding van het voortgezet speciaal onderwijs (vso), recht om hun schoolloopbaan af te ronden met een diploma. Dit geeft deze leerlingen erkenning en zorgt voor meer gelijkheid in het onderwijs. Het diploma van het uitstroomprofiel dagbesteding toont aan welke ontwikkeling de leerling tijdens de schoolloopbaan heeft doorgemaakt en rondt het voortgezet onderwijs hiermee af. Het diploma geeft geen instroomrecht in het vervolgonderwijs en heeft geen civiel effect. De civiele waarde zit in de resultaten die de leerling heeft behaald, de erkenning voor de leerling en de ouders en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de aanbieders van dagbesteding.

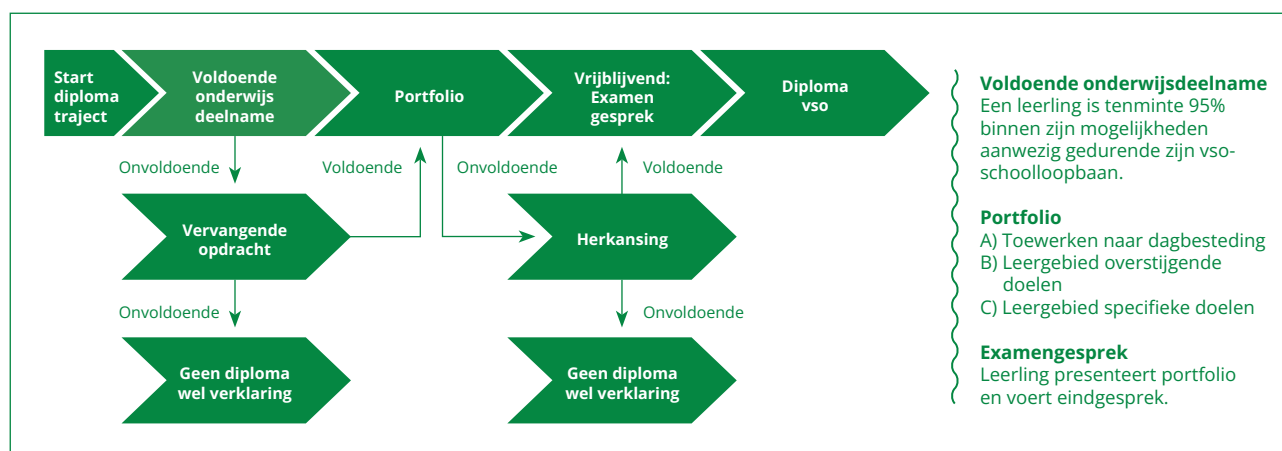

In de regio Noordoost-Brabant is voor alle vso-scholen gezamenlijk het “reglement diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding” opgesteld. Hierin wordt in algemene zin de gestelde eisen en de te volgen procedure beschreven om te diplomeren in dit uitstroomprofiel van het vso. De vso-scholen vinden in het kader van objectiviteit en samenwerking het gebruik van een regionaal reglement van belang. Het reglement is vastgesteld door het bevoegd gezag van de school.

Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het ‘diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding’ uit. Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het diploma, ontvangen het diploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de vso-school en aan welke leergebieden gewerkt is.

Voorwaarden voor diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding:

Hieronder is weergegeven hoe de route voor het behalen van het diploma vso dagbesteding doorlopen wordt.

¹ Staatsblad 2021, 179.

Toelichting bij schema:

1. VOLDOENDE ONDERWIJSDEELNAME

Een leerling is tenminste 95% aanwezig gedurende zijn vso-schoolloopbaan. Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn mogelijkheden aanwezig kon zijn op school en is vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP).

2. HET PORTFOLIO

De leerling en school werken gedurende de schoolloopbaan aan het portfolio. Hierin wordt de ontwikkeling van de leerling zichtbaar gemaakt. Het portfolio bestaat uit drie onderdelen, dat zijn:

A) TOEWERKEN NAAR DAGBESTEDING

Onder toewerken naar dagbesteding worden alle activiteiten gerekend die bijdragen aan de vorming van een leerling in de praktijk. Dit zijn dus praktijklessen, stages e.d.

B) LEERGEBIED OVERSTIJGENDE DOELEN

Bij dit deel staan 4 onderdelen centraal: leren leren, leren taken uitvoeren, leren functioneren in sociale situaties en het ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief.

C) LEERGEBIED SPECIFIEKE DOELEN

Alle scholen werken met de leerlingen aan de kerndoelen. Een weergave van de beheersing van deze doelen staat in een leerlingrapport. Hierbij wordt minimaal aangegeven hoe de leerling functioneert op de gebieden Nederlandse taal en communicatie en Rekenen.

3. INDIEN MOGELIJK: EXAMENGESPREK

Wanneer de leerling aan alle voorgaande onderdelen voldoet en de inschatting is dat een examengesprek tot de mogelijkheden behoort, dan wordt de leerling uitgenodigd voor dit gesprek. De leerling is feitelijk al geslaagd voor het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' wanneer hij op mag gaan voor het examengesprek.

Wanneer de leerling niet aan de onderdelen 1 (aanwezigheid) en/of 2 (portfolio) voldoet, dan kan er een herkansing voor het betreffende onderdeel gedaan worden. Wanneer de leerling ook niet na een herkansing voldoet aan de voorwaarden om het diploma te behalen, dan gaat de leerling niet op voor het afrondende examengesprek. Deze leerling zakt niet, maar ontvangt de verklaring. Een leerling mag op de onderdelen van het portfolio maximaal op één onderdeel een onvoldoende behalen.

AANVULLENDE BEPALINGEN EN WEETJES

• EXAMENDOSSIER

De gestelde eisen zoals hierboven genoemd zijn terug te vinden in het examendossier, samen met de persoonsgegevens en pasfoto van de leerling.

• EXAMENCOMMISSIE

Er is een examencommissie die een besluit neemt over het uitreiken van het diploma of verklaring. Deze commissie geeft ook de condities aan waaronder het diploma alsnog behaald kan worden in geval van herkansing. Deze commissie bestaat ten minste uit een directeur of teamleider, een secretaris en een leerkracht.

• BEZWAAR

Leerling (of zijn ouders) kan bezwaar aantekenen tegen het besluit van de examencommissie van school indien er geen diploma wordt verstrekt.

• WANNEER KRIJGT EEN LEERLING HET DIPLOMA?

Als deze van school afgaat en voldoet aan de gestelde eisen. Dit kan gedurende het gehele schooljaar.

WAT MOET EEN SCHOOL NOG REGELEN?

- Goedkeuring door MR en bestuur met reglement
- Samenstellen van de examencommissie
- Aanwijzen van een (externe) Assessor

WAT VERANDERT ER VOOR DE LEERLING EN OUDERS?

- Mogelijkheid voor leerlingen om het diploma te behalen
- Inhoudelijke aanpassingen op de scholen om te voldoen aan het reglement
- Verder verandert er niets

TOELICHTING OP HET DIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING

Vanaf het schooljaar 2021/2022² hebben leerlingen die onderwijs volgen in het uitstroomprofiel dagbesteding van het voortgezet speciaal onderwijs (vso), recht om hun schoolloopbaan af te kunnen ronden met een diploma. Dit diploma geeft deze doelgroep de erkenning die zij verdienen en zorgt voor meer gelijkheid in het onderwijs. Het diploma van het uitstroomprofiel dagbesteding toont aan welke ontwikkeling de leerling tijdens de schoolloopbaan

heeft doorgemaakt en rondt het voortgezet onderwijs hiermee af.

Het diploma geeft geen instroomrecht in het vervolgonderwijs en heeft geen civiel effect. De civiele waarde zit in de resultaten die de leerling heeft behaald, de erkenning voor de leerling en de ouders en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de aanbieders van dagbesteding.

De wetswijziging houdt het volgende in:

ARTIKEL 14G VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA IS GEWIJZIGD EN LUIDT:

ARTIKEL 14G. SCHOOLDIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL ARBEID

1. De directeur reikt een schooldiploma voortgezet speciaal onderwijs uit aan de leerling die het onderwijs in het uitstroomprofiel dagbesteding verlaat, voor wie de leerplicht, bedoeld in paragraaf 2 van de Leerplichtwet 1969, is geëindigd en die naar het oordeel van de directeur in aanmerking komt voor het schooldiploma. De directeur baseert zijn oordeel op een reglement dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld.
2. Een portfolio waarin de behaalde resultaten zijn opgenomen, maakt deel uit van het schooldiploma.
3. Bij ministeriële regeling wordt een model voor het schooldiploma vastgesteld.
4. De leerling die een deel van het programma heeft voltooid, de school verlaat en niet op grond van het eerste lid een schooldiploma ontvangt, ontvangt een verklaring.

De wettelijke regeling beperkt zich tot het voorschrijven van de verplichting dat het bevoegd gezag een reglement moet opstellen, maar laat de sector/school vrij in het regelen van de inhoud daarvan. De enige wettelijke eis is dat het portfolio waarin de behaalde resultaten en/of ontwikkeling van de leerling zijn opgenomen, onderdeel moet uitmaken van het diploma.

² *Staatsblad 2021, 179.*

INLEIDING

In de regio Noordoost-Brabant is voor alle vso-scholen gezamenlijk het *"reglement diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding"* opgesteld en wordt in algemene zin de gestelde eisen en de te volgen procedure beschreven om te diplomeren in het uitstroomprofiel dagbesteding van het vso. De vso-scholen vinden het van belang om een regionaal reglement op te stellen.

In het reglement wordt uitgegaan van leerlingen die ingeschreven staan in het uitstroomprofiel dagbesteding en richt zich op het laatste leerjaar waarin de leerling gaat uitstromen.

Het reglement dient vastgesteld te worden door het bevoegd gezag van de school na instemming door de MR.

LEESWIJZER: Overall waar *hij en/of zijn* staat, wordt ook *zij en/of haar* of genderneutraal bedoeld. Iedere school gaat akkoord met het huidige reglement en kan dit aanvullen naar de eigen wensen. Bij dit reglement is ook een handreiking beschikbaar om te werken met het reglement en het portfolio.

ARTIKEL 1. ALGEMEEN

HET UITGANGSPUNT IS DAT ALLE LEERLINGEN MET EEN UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING IN HET VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS EEN DIPLOMA KUNNEN BEHALEN.

Aan het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' worden eisen gesteld waardoor het zowel voor de leerling als de omgeving waarde verkrijgt en maatschappelijk relevant is. Deze eisen betreffen de streef- en beheersingsdoelen zoals die benoemd zijn in de kerndoelen voor het uitstroomprofiel dagbesteding in het vso. Meer specifiek wordt de ontwikkeling inzichtelijk gemaakt op de volgende gebieden:

1. **Toewerken naar dagbesteding**
2. **Leergebied overstijgende doelen**
3. **Leergebied specifieke doelen**

De wijze waarop het onderwijsleerproces wordt georganiseerd en leerlingen competenties verwerven kunnen verschillen per school. De eindtermen die worden geëxamineerd zijn echter voor alle scholen gelijk. De verworven competenties worden opgenomen in het examendossier en zijn zichtbaar in het portfolio

van de leerling. De schoolloopbaan wordt indien mogelijk afgesloten met een 'examengesprek'.

Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' uit. Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het diploma, ontvangen het diploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de vso-school en aan welke leergebieden gewerkt is.

In dit reglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' uitgewerkt. Daarnaast zijn de samenstelling en taken van de examencommissie vermeld en wordt de bezwaarprocedure aangegeven.

ARTIKEL 2. BEGRIPPEN

IN DIT REGLEMENT KOMEN DE VOLGENDE BEGRIPPEN AAN BOD DIE KORT WORDEN TOEGELICHT.

Assessor:	Een door de school aangewezen persoon, die bevoegd is om een examengesprek te voeren. Deze persoon heeft geen belang bij de beoordeling van de leerling (is onafhankelijk).
Bezwaarschrift:	Een bezwaarschrift (of bezwaar) is een document waarmee iemand aangeeft dat hij/zij het niet eens is met een besluit van de examencommissie.
Competentie:	Het geheel van kennis, (vak)vaardigheden en de houding die een leerling nodig heeft voor het uitoefenen van een beroep.
Examencommissie:	De commissie die beoordeelt of een leerling wel dan niet een diploma behaald heeft.
Examendossier:	Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen, waaronder relevante bewijsstukken van het genoten onderwijs inclusief de stages.
Examenkandidaat:	Een leerling die de opleiding voltooid heeft en examen gaat doen.
Leerlingen:	Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso hebben en onderwijs volgen en ingeschreven staan in het uitstroomprofiel dagbesteding.
Mentor:	Specifieke begeleider vanuit de school voor de leerling. Daar waar mentor staat, kan ook groepsleraar worden gelezen.
Ouder(s):	Ouder(s), verzorger(s) of voogd(en) van de leerling(en).
Portfolio:	Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis, vaardigheden en ervaringen. Dit kan digitaal en/of op papier zijn.
Reglement:	Een set van afspraken met betrekking tot het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding'.
Schoolleiding:	Leden van het managementteam van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.
Teamleden:	Personeelsleden van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.
Verklaring:	Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het reglement om het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' te behalen, ontvangen een verklaring. In de verklaring staat vermeld wat de reden is voor het niet kunnen behalen van een diploma en de doorgemaakte ontwikkeling op de 3 onderdelen zoals vermeld in het portfolio.
Vso:	Voortgezet speciaal onderwijs.

ARTIKEL 3. DE EISEN VOOR HET BEHALEN VAN EEN DIPLOMA

OM IN AANMERKING TE KOMEN VOOR EEN DIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING WORDEN AAN DE LEERLINGEN DE VOLGENDE EISEN GESTELD:

1. VOLDOENDE ONDERWIJSDEELNAME

Een leerling is tenminste 95% aanwezig gedurende zijn vso-schoolloopbaan. Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn mogelijkheden aanwezig kon zijn op school en is vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP). Deze aanwezigheidseis is op 95% gesteld, omdat leerlingen voldoende onderwijstijd moeten hebben om tot ontwikkeling te kunnen komen. Indien een leerling meer dan 5% ongeoorloofd afwezig is geweest, komt hij niet in aanmerking voor een vso schooldiploma uitstroomprofiel dagbesteding, tenzij onderbouwd volgens artikel 6 in dit reglement.

2. HET PORTFOLIO

De leerling en school werken gedurende de schoolloopbaan aan het portfolio. Hierin wordt de ontwikkeling van de leerling zichtbaar gemaakt. Het portfolio bestaat uit drie onderdelen, dat zijn:

A) TOEWERKEN NAAR DAGBESTEDING

Onder toewerken naar dagbesteding worden alle activiteiten gerekend die bijdragen aan de vorming van een leerling in de praktijk. Dit zijn dus praktijklessen, stages e.d.

B) LEERGEBIED OVERSTIJGENDE DOELEN

Bij dit deel staan vier onderdelen centraal: leren leren, leren taken uitvoeren, leren functioneren in sociale situaties en het ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief. Hierbij is er naast 'werken' ook aandacht voor wonen en vrije tijd.

C) LEERGEBIED SPECIFIEKE DOELEN

Alle scholen werken met de leerlingen aan de kerndoelen. Een weergave van de beheersing van deze doelen staat in een leerlingrapport. Hierbij wordt minimaal aangegeven hoe de leerling functioneert op de gebieden Nederlandse taal en communicatie en

Rekenen.

3. EXAMENGESPREK

Wanneer de leerling aan alle voorgaande onderdelen voldoet en de inschatting is dat een examengesprek tot de mogelijkheden behoort, dan wordt de leerling uitgenodigd voor dit gesprek. De leerling is feitelijk al geslaagd voor het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' wanneer hij op mag gaan voor het examengesprek.

De leerling presenteert tijdens het examengesprek zijn portfolio. De presentatie en presentatievorm zijn passend binnen de mogelijkheden van de leerling. Het portfolio vormt het centrale document van de ontwikkeling en de wensen van de leerling. Tijdens het examengesprek wordt stilgestaan bij wat de leerling heeft geleerd, wat hij wil gaan doen, hoe hij dit gaat aanpakken en wat hij hiervoor nodig heeft. Minimaal nemen de mentor of groepsleraar en een assessor deel aan het examengesprek. Eventueel kan een voor de leerling belangrijk persoon of personen buiten de school aansluiten bij het gesprek.

Wanneer de leerling niet aan de onderdelen 1 (aanwezigheid) en/of 2 (portfolio) voldoet, dan kan er een herkansing voor het betreffende onderdeel gedaan worden. Wanneer de leerling ook niet na een herkansing voldoet aan de voorwaarden om het diploma te behalen, dan gaat de leerling niet op voor het afrondende examengesprek. Deze leerling zakt niet, maar ontvangt de verklaring.

ARTIKEL 4. HET EXAMENDOSSIER

DE IN ARTIKEL 3 GESTELDE EISEN ZIJN TERUG TE VINDEN IN HET EXAMENDOSSIER. DIT DOSSIER BESTAAT MINIMAAL UIT:

1. Persoonsgegevens, pasfoto;
2. Bewijs van voldoende onderwijsdeelname;
3. Bewijs van het goedgekeurde portfolio;
4. Bewijs van positieve deelname aan het examengesprek (indien mogelijk);

Eventueel kan dit uitgebreid worden met schooleigen onderdelen.

ARTIKEL 5. DE EXAMENCOMMISSIE VAN DE SCHOOL

De examencommissie bestaat in ieder geval uit:

- De directeur of teamleider die tevens voorzitter van de commissie is;
- Een secretaris die de verslaglegging en communicatie verzorgt;
- Een leerkracht.

De voornaamste taak van de examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 3 en Artikel 4. Vervolgens neemt de examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een diploma of een verklaring;
- Het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

De commissie komt in mei/juni van het schooljaar bijeen of aan het eind van de schoolloopbaan van de individuele leerling (bij eerder uitstromen). De examencommissie bepaalt of een schoolverlater een diploma dan wel een verklaring ontvangt. Als een leerling niet voldoet aan de eisen dan wordt de leerling besproken in de examencommissie. De examencommissie zal informatie inwinnen bij het team (zoals mentoren/groepsleraren, zorgteam, docenten) om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

ARTIKEL 6. HERKANSING

De leerling krijgt één herkansingsmogelijkheid indien hij één of meerdere onderdelen van het examendossier nog niet behaald heeft. Deze leerlingen worden besproken in de examencommissie. Er kan alsnog een diploma verstrekt worden als er sprake is van:

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen en/of;
- Een aantoonbaar uitgevoerde vervangende opdracht in de eigen tijd bij te weinig onderwijsdeelname door ongeoorloofd verzuim;
- Bijzondere omstandigheden.

Dit is ter beoordeling aan de examencommissie van de school.

ARTIKEL 7. BEZWAARMOGELIJKHEID

Een leerling (of zijn ouders) kan bezwaar aantekenen tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken. Het bezwaar dient binnen één week na het besluit van de examencommissie, schriftelijk bij de examencommissie te worden ingediend. Ouders krijgen de mogelijkheid hun bezwaar mondeling toe te lichten.

Het bezwaar wordt behandeld door de Commissie voor Begeleiding (CvB). Op advies van de Commissie voor Begeleiding neemt de directeur een beslissing op het bezwaarschrift. De directeur zal binnen vijf werkdagen na het indienen van het bezwaarschrift een bindend besluit nemen. Dit besluit wordt schriftelijk en met redenen omkleed medegedeeld aan de ouders.

ARTIKEL 8. VASTSTELLING EN WIJZIGING

Dit reglement is vastgesteld door het bevoegd gezag van de aangesloten VSO-scholen op 11 mei 2022. Het reglement is voorgelegd ter instemming aan de medezeggenschapsraad van de school. Het reglement wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig gewijzigd.

ARTIKEL 9. PUBLICATIE

Het reglement van de school ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministratie en staat op de website van de school. Het reglement wordt uitgereikt aan (de ouders van) examenkandidaten. Een samenvatting is in de schoolgids opgenomen en te vinden op de website van de school.

ARTIKEL 10. SLOTBEPALING

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.

HANDREIKING OM TE WERKEN MET HET 'DIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING'

DEZE HANDREIKING BETREFT EEN VERDERE UITWERKING VAN HET 'DIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING' VAN HOE EEN SCHOOL ZOU KUNNEN WERKEN MET HET DIPLOMA EN HET PORTFOLIO. DEZE HANDREIKING KAN OP MAAT GEMAAKT WORDEN DOOR EEN SCHOOL, ZODAT HET PASSEND IS VOOR DE EIGEN LOCATIE.

LEESWIJZER: Overal waar *hij* en/of *zijn* staat, wordt ook *zij* en/of *haar* of genderneutraal bedoeld.

STAPPENPLAN

ONDERSTAAND STAPPENPLAN KAN SCHOLEN HELPEN BIJ DE INVOERING VAN HET DIPLOMA. DE VOORGESTELDE STAPPEN ZIJN:

1. Neem kennis van de wettekst waarin de eisen rondom het diploma beschreven staan;
2. Neem kennis van de kerndoelen van het uitstroomprofiel dagbesteding;
3. Bestudeer het regionale 'reglement diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding';
4. Pas dit reglement aan waar nodig en gewenst en beslis over welke fase/leerjaar van het onderwijs dit reglement van toepassing is;
5. Stem af met de medezeggenschapsraad over de inhoud van het reglement;
6. Het bevoegd gezag stelt het reglement vast;
7. Bepaal de werkwijze van het werken met het portfolio dat de kern vormt van het diploma en het komen tot de overzichtslijst;
8. Stel een examencommissie vast;
9. Stel de evaluatie en revisiedata van het reglement vast;
10. Communiceer over het reglement met de examenkandidaten (tenminste aan het begin van het leerjaar waarop de leerling gaat uitstromen) en publiceer het reglement op de website en in de schoolgids en zorg dat er een exemplaar ter inzage aanwezig is in de school;
11. Bestel waardepapier voor het printen van de diploma's (zie bijv. de website van DUO).

'DIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING': OPBOUW EN EISEN

HET 'DIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING' BESTAAT UIT 2, EN INDIEN MOGELIJK 3, DELEN DIE ONDER DE OPSOMMING WORDEN TOEGELICHT. AAN IEDER DEEL DIENT DE LEERLING TE VOLDOEN OM NAAR HET VOLGENDE DEEL TE MOGEN GAAN. DE DRIE DELEN ZIJN:

DEEL 1 is de aanwezigheid. Als hieraan is voldaan, dan geeft dit toegang tot deel 2;

DEEL 2 vormt het portfolio van de leerling. In het portfolio toont de leerling wat hij heeft bereikt in het toewerken naar dagbesteding en bij de leergebied overstijgende en specifieke doelen.

DEEL 3 indien mogelijk: deel 3 is het examengesprek.

Om het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' te kunnen behalen, dient de leerling voldoende aanwezig te zijn geweest op school en op de stage (uitzonderingen en afwezigheid op basis van persoonlijke omstandigheden zijn mogelijk en legitiem). De kern van het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' vormt de ontwikkeling van de leerling. De leerling bouwt tijdens het onderwijs aan een portfolio dat voldoet aan de standaard van de school. Het derde en laatste deel wordt gevormd door een examengesprek, welke alleen onderdeel uitmaakt van het diploma wanneer dit binnen de mogelijkheden van de leerling past. Dit is aan de inschatting van de school.

DEEL 1. AANWEZIGHEID

Leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs kunnen door hun (onderwijs)hulpvraag tijdens lestijd behandeling en/of ondersteuning krijgen. Het kan voorkomen dat zij minder op school zijn en/of niet alle aangeboden lessen kunnen volgen. Dit is voor leerlingen in het vso geoorloofd en wordt niet als ongeoorloofd verzuim aangemerkt mits dit in het OPP van de leerling wordt verantwoord.

Om voor het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' in aanmerking te komen, dienen leerlingen zoveel als mogelijk op school te zijn. De leerling dient binnen zijn of haar mogelijkheden in principe tenminste 95% van de onderwijstijd aanwezig te zijn op school of de stage. Wanneer de leerling gedurende zijn vso-schoolloopbaan tenminste 95% van de onderwijstijd aanwezig is (passend bij de mogelijkheden en situatie van de leerling), dan kan de leerling het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' behalen. Wanneer de leerling meer dan 5% ongeoorloofd afwezig is, dan kan de leerling de gemiste schooltijd aantoonbaar inhalen om toch in aanmerking te komen voor het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding'. De leerling kan de ongeoorloofd afwezige schooltijd inhalen door in de eigen tijd aanvullende opdrachten uit te voeren. De bewijslast hiervan komt in het portfolio. Geen bewijslast betekent geen diploma.

Als de leerling aan de aanwezigheidsnorm voldoet, dan mag de leerling naar deel 2.

DEEL 2. PORTFOLIO

Het portfolio is een verzameling van bewijsstukken van de doorgemaakte ontwikkeling van de leerling. Het portfolio geeft inzicht in de doorgemaakte ontwikkeling en het beheersingsniveau op de verschillende onderdelen. Met het portfolio kan de leerling inzichtelijk maken wie hij is, wat de wensen zijn en wat hij kan. De leerling en/of de school neemt (relevante) bewijsstukken op in het portfolio. Het portfolio bestaat uit tenminste de volgende onderdelen:

TOEWERKEN NAAR DAGBESTEDING

In dit deel wordt het domein 'werken' belicht en dit wordt vastgelegd in het portfolio. Dit bestaat uit de beheersing van de (werknemers)vaardigheden (bewijsstukken zoals beoordelingen zitten in het portfolio) waar tijdens de praktijklessen en/of stages aan is gewerkt;

LEERGBIED OVERSTIJGENDE DOELEN

Hier wordt gekeken naar de volgende vier onderdelen: leren leren, leren taken uitvoeren, leren in sociale situaties en het ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief. Naast 'werken' is er ook aandacht voor wonen en vrije tijd.

LEERGBIED SPECIFIEKE DOELEN

Alle scholen werken met de leerlingen aan de kerndoelen. Een weergave van de beheersing van deze doelen wordt weergegeven in een leerlingrapport. Hierin is minimaal zichtbaar welk niveau de leerling beheerst op weg naar referentieniveau 1F voor de leergebieden 'Nederlandse taal en communicatie' en 'Rekenen'.

OVERZICHTSLIJST COMPETENTIES UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING

Het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' is een bewijs van de doorgemaakte ontwikkeling van de leerling. Hierop mag de leerling en mogen ook de ouders

en de school trots zijn. De onderbouwing en bewijslast van de ontwikkeling van de leerling en de resultaten zit in het (digitale) portfolio. Als bijlage komt bij het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' een overzichtslijst van de leerling (zie de tabel verderop in dit document). Deze lijst geeft een samenvatting en aanduiding van de beheersing van de verschillende (onder)delen. Er is sprake van een positieve beoordeling van de overzichtslijst als er maximaal één onderdeel binnen het portfolio als onvoldoende is beoordeeld.

Als het portfolio en de overzichtslijst van de leerling voldoen aan de gestelde eisen zoals verwoord in het reglement van de school en de school maakt de inschatting dat dit passend is binnen de mogelijkheden van de leerling, dan mag de leerling opgaan voor het examengesprek waarbij de presentatie van het portfolio centraal staat. Feitelijk gezien is de leerling op dit moment al geslaagd. Het examengesprek vormt indien mogelijk het laatste deel van het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding' en de overzichtslijst wordt compleet gemaakt en de leerling krijgt te horen of hij geslaagd is.

DEEL 3. EXAMENGESPREK (INDIEN MOGELIJK)

Het examengesprek is geen verplicht onderdeel van het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding'. Een leerling neemt hier alleen aan deel wanneer de school van mening is dat dit passend is bij de leerling.

Als de leerling voldoet aan de aanwezigheidsnorm van 95% (binnen de mogelijkheden van de leerling) en maximaal één onvoldoende heeft op het portfolio dan kan het examengesprek gevoerd worden.

In het examengesprek presenteert de leerling het portfolio. Samen met de leerling wordt er tijdens het examengesprek teruggeblikt op het onderwijs(leer) proces, de behaalde resultaten en de toekomstwensen. Tijdens het examengesprek worden voor de leerling belangrijke momenten in de ontwikkeling besproken. Dit kan ondersteund worden met beelden van bijvoorbeeld een stage of de uitvoering van (vak)vaardigheden.

Bij het examengesprek is tenminste de mentor/groepsleraar en een assessor aanwezig. Daarnaast kan een voor de leerling belangrijke personen in of buiten school aanwezig zijn. Het portfolio inclusief de overzichtslijst is ter voorbereiding verstuurd aan de aanwezigen en zoveel als mogelijk ingevuld en compleet gemaakt. De assessor is niet verbonden aan de school van de leerling, maar kan bijvoorbeeld werkzaam zijn op een andere school of een dagbestedingsplek waar de leerling stage heeft gelopen. Na de presentatie zal er een gesprek zijn met de leerling over zijn/haar persoonlijke ontwikkeling en toekomstwensen.

VASTSTELLEN GESLAAGD OF GEZAKT

Aan het einde van het examengesprek hebben de mentor/groepsleraar en de assessor een kort overleg. Wanneer de leerling voldoet aan de in het reglement gestelde eisen, dan is de leerling geslaagd voor het 'diploma vso uitstroomprofiel dagbesteding'. De mentor/groepsleraar en de assessor zetten dan ieder een handtekening onder het document 'examengesprek'. Hierin staat dat de leerling met goed gevolg het examengesprek heeft gevoerd en dat zij tot de conclusie komen dat de leerling is geslaagd. De uitreiking van het diploma kan na afloop van het examengesprek zijn of op een nader door de school te bepalen moment.

OVERZICHTSLIJST

DEEL 1 AANWEZIGHEID	VOLDOET DE LEERLING AAN DE NORM?	
Aanwezigheid: - Aanwezigheidsnorm van 95% binnen de eigen mogelijkheden - De leerling is maximaal 5% van de onderwijstijd ongeoorloofd afwezig van school en/of stage.	JA: ga naar deel 2	NEE: uitvoeren vervangende opdracht
Opmerking:		

DEEL 2 PORTFOLIO	BEOORDELING*
Toewerken naar arbeid (<i>onderdeel domein werken</i>): - Beheersing van de werknemersvaardigheden/arbeidscompetenties**	O - V - G
Leergebied overstijgende doelen - Leren leren - Leren taken uitvoeren - Leren in sociale situaties - Ontwikkelen persoonlijk toekomstperspectief	O - V - G O - V - G O - V - G O - V - G
Leergebied specifieke doelen - Nederlandse taal en communicatie (op weg naar) referentieniveau 1F - Rekenen (op weg naar) referentieniveau 1F	O - V - G O - V - G

Norm portfolio: Op de onderdelen van het portfolio mag een leerling maximaal op één onderdeel een onvoldoende behalen.	JA: ga naar deel 3	NEE: herkansing op onderdeel
Opmerking:		

DEEL 3 EXAMENGESPREK	BEOORDELING
Presentatie van het portfolio en de persoonlijke ontwikkeling	Ja / nee
Opmerking:	

TOTAAL		
Score per deel	Normering per deel	Voldaan
Deel 1 Aanwezigheid	Min. 95% aanwezig binnen de eigen mogelijkheden	Ja / nee
Deel 2 Portfolio	Max. één keer een onvoldoende beoordeling	Ja / nee
Deel 3 Examengesprek	Presentatie portfolio	Ja / nee
Geslaagd		Ja / nee
<p>* De school bepaalt zelf op basis waarvan een O-V-G-beoordeling wordt gegeven.</p> <p>** Het gaat bij de werknemersvaardigheden om de mate van ondersteuning die een leerling nodig heeft om een voldoende resultaat te behalen. Kan de leerling het zelfstandig, met hulp of afstand of op afroep, heeft de leerling intensieve ondersteuning nodig om een voldoende resultaat te behalen of kan de leerling het met intensieve ondersteuning ook niet?</p>		

HANDTEKENINGENOVERZICHT

REGLEMENT SCHOOLDIPLOMA VSO UITSTROOMPROFIEL DAGBESTEDING

Voor akkoord:

Aloysius Stichting
Dhr. J. (Johan) van Triest
Bestuurder Aloysiusstichting

Oosterwijs
Mw. S. (Susan) van Proosdij
Bestuurder Stichting Oosterwijs

Mytylschool Gabriël
Dhr. G. (Gerard) Kusters
Directeur-bestuurder a.i. Mytylschool Gabriël

Koraal
Dhr. M. (Maurits) Barendrecht
Regiodirecteur Noordoost-Brabant

HUB Noord-Brabant
Mw. Drs. A.M.H. (Rion) Pennings
Voorzitter College van Bestuur

Zuiderbos
Mw. L. (Liesbeth) van de Oever
Bestuurder Zuiderbos

NAMEN EN ADRESGEGEVENS AFZONDERLIJKE SCHOLEN

VSO DE KORENAER

Kloosterstraat 1
5844 AN Stevensbeek
Directeur dhr. F. (Frans) Brands

DIEZE COLLEGE VSO

Pieter Langendijksingel 1
5216 JZ 's-Hertogenbosch
Schoolleider dhr. I. (István) Turi

VADA COLLEGE VSO

Schijndelseweg 3
5283 AB Boxtel
Schoolleider dhr. A. (Anjo) Sanders

MYTYLSCHOOL GABRIËL

Kooikersweg 303
5223 KE 's-Hertogenbosch
Directeur-bestuurder a.i. Dhr. G. (Gerard) Kusters

HUB NOORD-BRABANT LOCATIE BOXTEL

De Tijvert 7
5282 RL Boxtel
Directeur dhr. B. (Bart) Otjens

HUB NOORD-BRABANT LOCATIE OSS

Ruwaardstraat 15
5342 AH Oss
Directeur mw. H. (Hanneke) Tonies

HUB NOORD-BRABANT LOCATIE ROSMALEN

Waterleidingstraat 4
5244 PE Rosmalen
Directeur mw. M. (Manja) Ockhuizen

HUB NOORD-BRABANT LOCATIE STEDELIJK VSO

T.M. Kortenhorstlaan 2
5244 GD Rosmalen
Directeur dhr. R. (Robert) Pintér

HUB NOORD-BRABANT LOCATIE VEGHEL

Sweelinckstraat 4
5462 CR Veghel
Directeur mw. P. (Petra) Pashouwers

DE SONNEWIJSER UNIT ROUTE ARBEID

Gerrit van der Veenstraat 24
5348 RD Oss
Directeur dhr. T. (Theo) van Kilsdonk

DE SONNEWIJSER UNIT VERVOLGONDERWIJS OSS

Staringstraat 4
5343 GH Oss
Directeur mw. L. (Leonie) Cornielje

ZUIDERBOS COLLEGE VUGHT

Carillonlaan 3
5261 LT Vught
Directeur mw. E. (Els) van Rosmalen

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

VSO WERKT!
NOORDOOST-BRABANT